

Ügyszám: NAIH-2441-1/2022.
NAIH-5017/2021

Tárgy: Határozat hivatalból indult,
megismételt hatósági eljárásban

HATÁROZAT

A **Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság** (a továbbiakban: Hatóság) a **Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem** (1111 Budapest, Műegyetem rkp. 3.; a továbbiakban: BME, Egyetem vagy Kötelezett) rendszeres szociális ösztöndíj iránti pályázatok benyújtása, valamint azok elbírálása során végzett adatkezelésének az általános adatvédelmi rendeletben¹ foglalt előírásoknak való megfelelésének vizsgálatára a Fővárosi Törvényszék 2021. április 15. napján kelt, 105.K.707.432/2020/17. sz. ítéletével (a továbbiakban: Ítélet) elrendelt **megismételt adatvédelmi hatósági eljárásban** az alábbi döntést hozza:

A Hatóság az Egyetemet a NAIH/2020/54/12. számú határozatával módosított NAIH/2020/54/4. számú határozata rendelkező részének 1. pontjában megállapított jogsértések miatt a jelen határozat véglegessé válásától számított 30 napon belül

6.000 000 Ft, azaz hatmillió forint
adatvédelmi bírság

megfizetésére kötelezi.

A bírságot a határozat véglegessé válásától számított 30 napon belül a Hatóság központosított bevételek beszedése célelszámolási forintszámlája (10032000-01040425-00000000 Központosított beszedési számla IBAN: HU83 1003 2000 0104 0425 0000 0000) javára kell megfizetni. Az összeg átutalásakor a NAIH-5017/2021. BÍRS. számra kell hivatkozni.

Ha a Kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke a törvényes kamat, amely a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyezik meg. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Hatóság elrendeli a határozat végrehajtását, a bírság és a késedelmi pótlék adók módjára történő behajtását.

A jelen határozattal szemben közigazgatási úton jogorvoslatnak nincs helye, de az a közléstől számított 30 napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett keresettel közigazgatási perben megtámadható.

A keresetlevelet a Hatósághoz kell benyújtani, elektronikusan, amely azt az ügy irataival együtt továbbítja a bíróságnak. A tárgyalás tartása iránti kérelmet a keresetben jelezni kell. A teljes személyes illetékmentességben nem részesülők számára a bírósági felülvizsgálati eljárás illetéke 30 000 Ft, a per tárgyi illetékfeljegyzési jog alá esik. A Fővárosi Törvényszék előtti eljárásban a jogi képviselő kötelező.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet vagy GDPR vagy rendelet)

INDOKOLÁS

I. Előzmények, az eljárás menete és a tényállás tisztázása

I.1. Az alapügyben hozott NAIH/2020/4/4. számú határozat, valamint annak megtámadása

I.1.1. A Hatóság 2019. december 6-án hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást indított annak vizsgálatára, hogy a BME a rendszeres szociális ösztöndíj iránti pályázatok benyújtása, valamint azok elbírálása során betartja-e az általános adatvédelmi rendelet előírásait.

A Hatóság az eljárásban a BME 2018. május 25-étől 2019. december 5-éig végzett adatkezelését értékelte, amely három pályázati időszakot – 2018/2019. tanév őszi félév, 2018/2019. tanév tavaszi félév és 2019/2020. tanév őszi félév – ölelt fel.

A Hatóság az adatvédelmi hatósági eljárást lefolytatta (a továbbiakban: alapügy) és a NAIH/2020/54/4. számon 2020. szeptember 30-án határozatot hozott, amelyben megállapította, hogy az Egyetem az irányadó jogszabályokon túlterjeszkedve olyan személyes adatokat kezel, melyekhez nem rendelkezett a GDPR 6. cikk (1) bekezdés szerinti jogalappal; a pályázóval egy háztartásban élő személyek különleges adatait a GDPR 9. cikk (2) pontjában szereplő megfelelő jogalap nélkül kezelte; a kezelt adatkört a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a), b) és c) pontjának megsértésével határozta meg; és az általa nyújtott tájékoztatás során megsértette a rendelet 12. cikk (1) bekezdését, 13. cikkét, valamint az 5. cikk (1) bekezdés a) pontját.

A Hatóság nyolcmillió forint adatvédelmi bírságot szabott ki az Egyetem által végzett jogellenes adatkezelés szankcionálásaként. A Hatóság emellett kötelezte az Egyetemet, hogy vizsgálja felül adatkezelési gyakorlatát, és az igazoláslistában szereplő személyes adatok körét olyan módon határozza meg, hogy az összhangban legyen a határozat indokolásában tett megállapításokkal; kötelezte az Egyetemet, hogy tájékoztatási gyakorlatát alakítsa át; illetve arra, hogy a jogellenesen kezelt személyes adatokat a jelen határozat véglegessé válásától számított 90 napon belül törölje.

I.1.2. Az Egyetem keresetlevelet nyújtott be a határozat bírósági felülvizsgálata céljából. A Fővárosi Törvényszék előtt 105.K.707.432/2020/8. folyamatban lévő per alapját képező keresetlevél három pontjában foglaltakkal a Hatóság részben egyetértett, ezért 2020. december 10. napján kelt NAIH/2020/54/12. számú határozatában részben módosította a NAIH/2020/54/4. számú határozat indokolását. Mivel a Hatóság úgy ítélte meg, hogy a módosított indokolás a határozat rendelkező részének 1. pontjában megállapított GDPR sértések körét nem érinti, így a bírság összegét nem módosította.

I.2. A NAIH/2020/54/12. számú módosító határozat

A Hatóság az alapügyben hozott határozatot több ponton módosította: egy pontban csak szerkezeti változtatást eszközölt, ugyanis egy rendelkezést más pontba helyezett át; egy megállapítást teljes egészében törölt, ugyanis az a valósággal ellentétes volt; hat megállapítást pedig módosított: e hat módosításból négy érintette a megállapított jogsértéseket, egy pusztán pontosító kiegészítés volt, egy pedig egy helytelenül levont következtetés eltávolítása.

I.2.1. A Hatóság módosított határozata már nem tartalmazza a határozat III.2.1. e) pontját, azaz az alábbi – törölt – megállapítást már nem kell figyelembe venni a bírság összegének mérlegelésekor.

„Amennyiben a pályázati egy főre jutó nettó havi jövedelem nem éri el a 40 000 forintot, szükséges a közüzemi költségeket igazoló közüzemi számlák másolata az elbírálás során vizsgált időszak utolsó 3 hónapjáról. Szükséges az elbírálás során vizsgált időszakra minimum az egy főre jutó közüzemi és élelmiszerköltséget meghaladó összeg leigazolása.

Mivel a pontrendszerben a pontszámot az egy főre jutó jövedelem alapján kapja a hallgató, így nem egyértelmű, hogy pontosan miért is szükséges a közüzemi költségeket és az élelmiszerköltségeket igazolni. Különösen átláthatatlan a gyakorlat amiatt, hogy ezt nem valamennyi pályázó esetére írja elő az Egyetem, pusztán arra az esetre, ha a pályázati egy főre jutó nettó havi jövedelem nem éri el a 40 000 forintot. Az Egyetem e gyakorlata a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) pontjába ütközik.

I.2.2. A Hatóság a határozat indokolásának III.2.3. pont a) alpontját úgy módosította, hogy *„Az Egyetem ezen igazolások benyújtását vagylagosan írja elő, ugyanis a pályázó hallgató választhat, hogy az árvaellátásról szóló dokumentumot, illetve a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság igazolását adja le, vagy pedig ehelyett az adott személy minden lakossági bankszámlájának bankszámlakivonatát csatolja.”* szövegrész mögötti alábbi következtetés törlésre került: *„ez alapján az a következtetés vonható le, hogy a dokumentum/igazolás kezelése valójában az Egyetem megítélése szerint sem szükséges, hanem elegendő a lakossági bankszámlakivonat kezelése, amelyet a hallgató egyébként is köteles csatolni a kereseti körülmények igazolásához”.*

I.2.3. A Hatóság a határozat III.2.3. a) pontjában az árvaság, félárvaság igazolásának módját ellenőrizte. A Hatóság a határozatban megállapította, hogy *„az árvaság, félárvaság olyan szempont, amit az Egyetem a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 16. § (2), illetve (3) bekezdése alapján köteles figyelembe venni”.*

A Hatóság az egyes körülményeket mérlegelve a határozatban az alábbi megállapítást tette: *„Ha adott körülményt több különféle módon lehet igazolni, az Egyetem kötelezettsége, hogy mérlegelje, melyik megoldás jár kevesebb személyes adat kezelésével, és az adatminimalizálás elvének érvényesülése szempontjából optimálisabb megoldást válassza”.*

A Hatóság a módosító határozatban a megállapítást kiegészítette az alábbi szövegrésszel: *„Ebben a körben az Egyetemnek az Igazoláslista 8.8.1. pontjában fel kellett volna hívnia a hallgató figyelmét arra, hogy az árvaellátásról szóló dokumentumot, illetve a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság igazolását kizárólag abban az esetben adja le, ha a pályázathoz egyébként nem lenne köteles csatolni bankszámlakivonatát. A teljes okmánymásolat kezelése azonban ebben az esetben sem lenne megfelelő, az Egyetemnek mérlegelnie kellene, mely adatok kezelése szükséges az árvaság vagy félárvaság igazolásához, és a kizárólag ezen adatokat tartalmazó kivonat benyújtására felhívni a hallgatót.”.*

A Hatóság a megállapított jogsértést – miszerint *„az árvaellátásról szóló dokumentum, illetve a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság által az özvegyi nyugdíj összegéről kiállított igazolás kezelése a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontjába ütközik, mivel a dokumentumok kezelésének – az Egyetem gyakorlatában is megjelenő – megfelelő, kevesebb személyes adat kezelésével együtt járó alternatívája van. Mivel az okmány kezelése nem szükséges a jogszabály által előírt feltétel érvényesítéséhez, ezáltal az adatkezelés jogalap nélküli, a GDPR 6. cikk (1) bekezdését is sérti”* –fenntartotta, a szövegkiegészítés a megállapított jogsértést nem érintette, mivel azt a Hatóság pusztán úgy pontosította a megállapítást, hogy egyértelmű legyen, az a dokumentum *„bármiféle kiegészítő megjegyzés, illetve utasítás nélküli – teljes másolatának”* kezelésére értendő.

I.2.4. A Hatóság a határozat indokolásának III.1.1. c) alpontján is módosított, ami szerint elismerte, hogy *„az, hogy a pályázó hallgatónak saját gyereke van, olyan szempont, amit az Egyetem a Korm. rendelet 16. § (2) bekezdés c) pontja alapján köteles figyelembe kell venni”*, így e pontban az adatkezelés jogalapjának hiányát csak az ismeretlen szülő megállapítására vonatkozó igazolások és okmányok kezelésére mondta ki, a saját gyermek megállapítására vonatkozó okmányok és igazolások kezelésére megfelelő jogalappal rendelkezik az Egyetem.

I.2.5. A módosítás a határozat indokolásának III.2.3. pont d) alpontját is érintette, ugyanis a módosított körülményt a célhoz kötöttség elvének értékelésekor is figyelembe kell venni. Míg korábban a Hatóság azt állapította meg, hogy a saját gyermek megállapítására vonatkozó okmányok és igazolások kezelése jogalap és cél nélküli, így a GDPR 6. cikke mellett az 5. cikk (1) bekezdés c) pontjába is ütközik, a Hatóság

a megállapítást úgy módosította, hogy az e körben bekért dokumentumok kezelése a GDPR 5. cikk (1) bekezdés b) pontjába ütközik. A Hatóság a módosítást a következő módon indokolta: *„A beadandó okmányokban lényegesen tágabb adatkör szerepel, mint az „anya neve” személyes adat, amely adat az Egyetem álláspontja szerint szükséges lenne annak alátámasztásához, hogy a pályázó hallgatónak saját gyermeke van. A születési anyakönyvi kivonat, a személyazonosító igazolvány, illetve a lakcímkártya teljes másolatának benyújtása az adattakarékosság elvébe ütközik, hiszen az ezen okmányokban szereplő valamennyi személyes adat ismerete nem szükséges ahhoz, hogy megállapítható legyen, van-e saját gyermeke a hallgatónak.”.*

I.3. A bíróság ítélete

Az Egyetem a Hatóság határozatának felülvizsgálata iránt előterjesztett keresetében elsődlegesen a határozat megváltoztatását kérte oly módon, hogy a bíróság megfizetésére kötelezés és a határozat nyilvánosságra hozatalának mellőzése mellett a bíróság állapítsa meg, hogy adatkezelése jogszerű volt, így nem terheli törlési kötelezettség, valamint gyakorlatát nem kell átalakítani. Az Egyetem másodlagosan a határozat oly módon való megváltoztatását kérte, hogy a bíróság a határozat nyilvánosságra hozatalának mellőzése mellett állapítsa meg az Egyetem adatkezelésének jogszerűségét, és erre tekintettel csökkentse a bíróság összegét, vagy megfelelő iránymutatás nyújtásával kötelezze a Hatóságot a bíróság összegének kiszámítására.

A Fővárosi Törvényszék ítélete két esetben megállapította, hogy a kereset alapos, és a határozati megállapítások jogszerűtlenek. Ezt a bíróság olyan esetkörben állapított meg, amely a Hatóság módosító határozatában nem szerepelt.

A bíróság az ítélet [25] bekezdésében megállapította, hogy önmagában nem generál többletadatkezelést a közokirati forma megkövetelése a magánokirati formában tett hallgatói nyilatkozattal szemben, mivel az Egyetem ugyanazon adatokat kezeli, mint amely adatokat teljes bizonyító erejű magánokirat csatolása esetén kezelne. Tehát a közokirati forma megkövetelése nem sérti a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontját.

A bíróság az ítélet [34] bekezdésében a fentieket konkretizálva kimondta, hogy – a gyermektartás összegének igazolási módja körében – nem sérti az adattakarékosság elvét a jegyző, illetve közjegyző előtt tett nyilatkozási forma megkövetelése.

A Hatóság a határozatának indokolásában az alábbi öt esetben állapította meg – a jegyző vagy közjegyző előtt tett nyilatkozat megkövetelésére tekintettel – az adattakarékosság megsértését, ebből három esetben kifejezetten a megkövetelt nyilatkozási forma miatt, két esetben pedig egyéb körülmény fennállása miatt is.

I.3.2.1. *Az alaphatározat indokolásának II.2.1. a) pontjában a Hatóság azt állapította meg, „Előfordulhat, hogy az egy háztartásban élőkről szóló igazoláson olyan személy is szerepel, aki valójában nem tagja a háztartásnak: erről a tényről szükséges közjegyző vagy a helyi önkormányzat jegyzője előtt tett, a vizsgált időszak utolsó napjához képest 2 évnél nem régebbi nyilatkozat bemutatása és másolatának leadása, amellett, hogy az Egyetem indokolt esetben környezettanulmányt kérhet a lakcím szerinti háztartásról.*

(...)

A Hatóság megítélése szerint a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontja szerinti adattakarékosság elvébe ütközik, ha az Egyetem – ezzel többletadatkezelést generálva – közjegyző vagy jegyző előtti nyilatkozattételt kíván, mivel a Hatóság álláspontja szerint a két tanú által aláírt nyilatkozat is képes lenne biztosítani az Egyetem által elérni kívánt célt.”

Ebben az esetben a Hatóság kifejezetten és kizárólag a nyilatkozási formára tekintettel állapította meg az adattakarékosság elvének megsértését, ami a bíróság álláspontja szerint téves megállapítás volt.

I.3.2.2. Az alaphatározat indokolásának III.2.3. e) pontjában szerepel az a megállapítás, hogy „A pályázó hallgató plusz pontot kap arra, ha öneltartónak minősül.

Az Igazolási lista szerint öneltartó az a személy, akinek nincsenek eltartói, gazdaságilag önálló háztartást képez, és akinek szülei/rokonai a megélhetését semmilyen formában (lakhatási, utazási, étkezési költségek) nem tudják, vagy nem kívánják támogatni. A Hatóság megfelelőnek tartja, ha az Egyetem e körülményt a szülők nyilatkozatával kéri igazolni, azonban sem a nyilatkozattétel formája, sem pedig annak tartalma nem szükséges az igazolandó körülmény alátámasztásához.

A Hatóság megítélése szerint a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontja szerinti adattakarékosság elvébe ütközik, ha az Egyetem – ezzel többletadatkezelést generálva – közjegyző vagy jegyző előtti nyilatkozattételt kíván, mivel a Hatóság álláspontja szerint a két tanú által aláírt nyilatkozat is képes lenne biztosítani az Egyetem által elérni kívánt célt.

Ebben az esetben is a Hatóság kifejezetten és kizárólag a nyilatkozati formára tekintettel állapította meg az adattakarékosság elvének megsértését, ami a bíróság álláspontja szerint téves megállapítás volt.

I.3.2.3. Az alaphatározat indokolásának III.2.4. da) pontjában a Hatóság azt is megállapította, hogy „Az Egyetem az egyedül nevelés tényét a közjegyző vagy a helyi önkormányzat jegyzője által kiállított, a különélés tényéről szóló igazolással kéri igazolni, amelyet helyettesít, ha az egy háztartásban élőkről szóló igazoláson az adott személy nem szerepel.

Mivel az Egyetemnek nincs jogalapja kezelni az arra vonatkozó információt, hogy a hallgató szülője őt egyedül neveli, ez az információ kizárólag abból a szempontból lehet releváns, hogy a másik szülő a háztartásban él-e: ezen információ is amiatt, hogy jövedelmét hozzá kell-e számítani a háztartás jövedelméhez vagy sem.

A GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontja sérül, ha alapesetben alternatív módon írja elő az egyetem a nyilatkozat vagy az igazolás benyújtását, mivel a benyújtandó nyilatkozat előállítása további adatkezelést generál a közjegyző vagy jegyző előtt, amikor az Egyetem által egyébként már kezelt igazolás a legtöbb esetben képes alátámasztani ezt az igazolandó körülményt – a nem egy háztartásban élés tényét – is. A Hatóság álláspontja szerint az lenne a helyes gyakorlat, ha az Egyetem főszabályként azt rögzítené, hogy e körülményt az – egyébként is leadandó – egy háztartásban élőkről szóló igazolással lehet alátámasztani, és csak azon ritka esetekben szükséges a különélés tényéről külön nyilatkozni, ha valami okból kifolyólag a különélő szülő – bár már nem él a háztartásban – még szerepel az egy háztartásban élőkről kiállított igazoláson.

A Hatóság fenntartja a III.2.3. pont e) alpontjában tett megállapításokat, és megállapítja, hogy a közjegyző vagy jegyző előtt tett nyilatkozati formát jelen esetben is a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontjába ütközik.

Ebben az esetben is a Hatóság kifejezetten és kizárólag a nyilatkozati formára tekintettel állapította meg az adattakarékosság elvének megsértését, ami a bíróság álláspontja szerint téves megállapítás volt.

I.3.2.4. Az alaphatározat indokolásának III.2.4. db) pontja azt a megállapítást tartalmazza, hogy „Elvált szülők esetén a gyermektől külön élő szülő által fizetett gyerektartás hozzászámít a háztartás bevételei közé. Az Egyetem szerint szükséges ismerni a gyerektartás konkrét és valós összegét, melynek igazolását mindkét szülő két tanú előtt tett írásos nyilatkozatával követeli meg. Amennyiben az egyik szülő nem tudja, vagy nem kívánja aláírni e nyilatkozatot, a másik szülő a gyerektartás összegét olyan módon tudja igazolni, hogy közjegyző vagy a helyi önkormányzat jegyzője előtt egyoldalú nyilatkozatot tesz az összegről, vagy benyújtja a – teljes, nem kivonatolt – házasság bontásáról szóló jogerős bírósági ítéletet vagy az arról készült jegyzőkönyvet.

A Hatóság álláspontja szerint irreleváns, hogy pontosan mennyi a gyerektartás összege, illetve alapvetően irreleváns az is, hogy a szülők elváltak-e. Mivel a háztartásban élő személyek valamennyi lakossági bankszámlakivonatuk másolatát kötelesek leadni, így a gyerektartás pontos összegének ismerete csak abban az esetben lehet szükséges, ha a gyerektartás a bankszámlakivonaton nem jelenik meg, pl. azért, mert azt a tartásra kötelezett szülő készpénzben adja át. Mindezek alapján a Hatóság megállapítja, hogy a gyermektartás összegéről – közjegyző vagy jegyző, illetve két tanú előtt – tett nyilatkozat leadása nem felel meg a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontja szerinti adattakarékosság alapvének.”

Ebben az esetben a Hatóság nem kifejezetten a nyilatkozati formára tekintettel állapította meg az adattakarékosság elvének megsértését, hanem a kezelt adatkörre tekintettel, így ebben az esetben – még ha a bíróság ítélete alapján a megkívánt nyilatkozati forma nem is sérti az adattakarékosság elvét – a dokumentum bekérése a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontjába ütközik.

I.3.2.5. Az alaphatározat indokolásának III.2.4. dd) pontjában szerepel az a megállapítás, hogy „...amennyiben a pályázót egyedül nevelő szülő újránházasodott vagy élettárssal él együtt, és az új házastárs vagy élettárs a hallgatóval egy háztartásba költözött, róla is szükségesek az „általános igazolások” között részletezett igazolások. A Hatóság álláspontja szerint ez – a III.2.1. pontban kifejtettek fenntartásával – megfelelő előírás, mivel az ő jövedelme épp úgy beleszámít a háztartás bevételei közé, mint az egyéb személyek bevétele. Az Egyetem azonban előírja továbbá, hogy amennyiben az új élettárs vagy házastárs is elvált vagy élettársi kapcsolatban volt korábban, és a korábbi kapcsolatából származó gyermek(ek) szintén a háztartás részét képezi(k), tőle is szükséges a bekérni a gyerektartás valós összegének igazolásra mindkét szülő két tanú előtt tett írásos nyilatkozatát.

A Hatóság álláspontja szerint – a fentebb kifejtettekkel összhangban – a gyerektartás pontos összegének ismerete ebben az esetben is kizárólag akkor lehet szükséges, ha a gyerektartás az új házastárs vagy élettárs bankszámlakivonatán nem jelenik meg, pl. azért, mert azt a tartásra kötelezett szülő készpénzben adja át. Mindezek alapján a Hatóság megállapítja, hogy az új házastárs vagy élettárs gyermektartás összegéről – közjegyző vagy jegyző, illetve két tanú előtt – tett nyilatkozatának leadása nem felel meg a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontja szerinti adattakarékosság alapvének.”

Ebben az esetben a Hatóság nem kifejezetten a nyilatkozati formára tekintettel állapította meg az adattakarékosság elvének megsértését, hanem a kezelt adatkörre tekintettel, így ebben az esetben – még ha a bíróság ítélete alapján a megkívánt nyilatkozati forma nem is sérti az adattakarékosság elvét – a dokumentum bekérése a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontjába ütközik.

I.3.3. A bíróság ítéletében a Hatóság határozata rendelkező részének – az Egyetemet nyolcmillió forint adatvédelmi bírság megfizetésére kötelező – 5. pontját hatályon kívül helyezte, és kizárólag e körben a Hatóságot új eljárásra utasította. A bíróság ezt meghaladóan a keresetet elutasította, tehát a határozatot nem változtatta meg.

A bíróság az ítéletet azzal indokolta, hogy a Hatóság határozata azért volt részben jogsértő, mert a módosító határozatával kizárólag a határozat indokolását módosította, annak rendelkező részét ugyanakkor nem érintette, hanem az egyes jogsértések súlyozása nélkül szabott ki az Egyetemmel szemben egyösszegű adatvédelmi bírságot.

A Hatóságnak a megismételt eljárásban az Egyetemmel szemben megállapított adatvédelmi bírságról kell ismét döntenie, amelynek során figyelembe kell vennie, hogy a kereset részben alapos volt, ahogyan azt is, hogy a Hatóság a határozatot az Egyetem keresete alapján érdemi tartalommal módosította. A megismételt eljárásban megállapított adatvédelmi bírság összegének kevesebbnek kell lennie a határozatban megállapított nyolcmillió forint összegnél.

I.4. A megismételt eljárás

A Hatóság a NAIH-5017-2/2021. számú végzésében értesítette az Egyetemet a megismételt eljárás megindításáról, ezzel egyidejűleg biztosította számára a nyilatkozattétel lehetőségét.

I.4.1. Az Egyetem nyilatkozatában kérte, hogy a Hatóság vegye figyelembe, hogy módosító határozatával törölte a határozat III.2.1. e) pontját, így jogsértő magatartás hiányában nem terhelheti szankció az Egyetemet.

I.4.2. Az Egyetem előadta, hogy a Hatóság a határozat III.1.1. c) pontjában foglaltakat módosító határozatával megváltoztatta, így megállapításra került, hogy a saját gyermekekre vonatkozó adat olyan szempont, amit az Egyetem a vonatkozó szabályozás alapján köteles figyelembe venni, ezért nem állapítható meg a GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pontjának sérelme, jogsértő magatartás hiányában pedig szankció sem terhelheti az Egyetemet.

I.4.3. Az Egyetem úgy nyilatkozott, hogy a Hatóság a határozat III.2.3. a) pontjában foglalt döntését módosító határozatával megváltoztatta, tehát törlésre került az a téves ténymegállapítás, hogy valamennyi pályázó köteles csatolni lakossági bankszámlakivonatát kereseti körülményeinek igazolásához, így téves a következtetés, miszerint az Egyetem a bankszámlakivonaton felül kéri az árvaellátásról szóló dokumentum vagy a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság igazolását csatolni. Az Egyetem előadta, hogy a Hatóság elfogadta az Egyetem bizonyítását, és módosító határozatában megerősítette, hogy e dokumentumok vagylagos igazolási módként szükségesek lehetnek, és nem helyettesíthetőek automatikusan más dokumentummal, tehát az Egyetem jogalappal rendelkezhet a dokumentumok kezeléséhez, amennyiben a dokumentumok meghatározott kitarására külön figyelemfelhívást alkalmaz.

I.4.4. Az Egyetem továbbá hivatkozott arra, hogy az Ítélet [25] bekezdésében a Törvényszék megállapította, hogy önmagában nem generál többlet adatkezelést a közokirati forma megkövetelése a magánokirati formában tett hallgatói nyilatkozattal szemben, mivel az Egyetem ugyanazon adatokat kezeli, mint amely adatokat teljes bizonyító erejű magánokirat csatolása esetén kezelne. Mivel így nem sérül a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontja, így jogsértő magatartás hiányában nem terhelheti szankció az Egyetemet.

II. Az ügyben alkalmazott jogszabályok

Az általános adatvédelmi rendelet 2. cikk (1) bekezdése alapján e rendeletet kell alkalmazni a személyes adatok részben vagy egészben automatizált módon történő kezelésére, valamint azoknak a személyes adatoknak a nem automatizált módon történő kezelésére, amelyek valamely nyilvántartási rendszer részét képezik, vagy amelyeket egy nyilvántartási rendszer részévé kívánnak tenni.

Az Infotv. 2. § (1) bekezdése alapján e törvény hatálya - a személyes adatok tekintetében a (2)-(6) bekezdésben meghatározottak szerint - minden olyan adatkezelésre kiterjed, amely személyes adatra, valamint közérdekű adatra vagy közérdekből nyilvános adatra vonatkozik.

Az Infotv. 2. § (2) bekezdése alapján személyes adatoknak az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet) hatálya alá tartozó kezelésére az általános adatvédelmi rendeletet a III-V. és a VI/A. Fejezetben, valamint a 3. § 3., 4., 6., 11., 12., 13., 16., 17., 21., 23-24. pontjában, a 4. § (5) bekezdésében, az 5. § (3)-(5), (7) és (8) bekezdésében, a 13. § (2) bekezdésében, a 23. §-ban, a 25. §-ban, a 25/G. § (3), (4) és (6) bekezdésében, a 25/H. § (2) bekezdésében, a 25/M. § (2) bekezdésében, a 25/N. §-ban, az 51/A. § (1) bekezdésében, az 52-54. §-ban, az 55. § (1)-(2) bekezdésében, az 56-60. §-ban, a 60/A. § (1)-(3) és (6) bekezdésében, a 61. § (1) bekezdés a) és c) pontjában, a 61. § (2) és (3) bekezdésében, (4) bekezdés b) pontjában és (6)-(10)

bekezdésében, a 62-71. §-ban, a 72. §-ban, a 75. § (1)-(5) bekezdésében, a 75/A. §-ban és az 1. mellékletben meghatározott kiegészítésekkel kell alkalmazni.

Az Infotv. 60. § (1) bekezdése alapján a személyes adatok védelméhez való jog érvényesülése érdekében a Hatóság az érintett erre irányuló kérelmére adatvédelmi hatósági eljárást indít és hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást indíthat.

Az Infotv. 61. § (1) bekezdés a) pontja alapján az adatvédelmi hatósági eljárásban hozott határozatában a Hatóság a 2. § (2) és (4) bekezdésében meghatározott adatkezelési műveletekkel összefüggésben az általános adatvédelmi rendeletben meghatározott jogkövetkezményeket alkalmazhatja.

Az Infotv. 75/A. § szerint a Hatóság az általános adatvédelmi rendelet 83. cikk (2)-(6) bekezdésében foglalt hatásköreit az arányosság elvének figyelembevételével gyakorolja, különösen azzal, hogy a személyes adatok kezelésére vonatkozó - jogszabályban vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusában meghatározott - előírások első alkalommal történő megsértése esetén a jogsértés orvoslása iránt - az általános adatvédelmi rendelet 58. cikkével összhangban - elsősorban az adatkezelő vagy adatfeldolgozó figyelmeztetésével intézkedik.

Az általános adatvédelmi rendelet 58. cikk (2) bekezdés b), d) és i) pontja alapján a felügyeleti hatóság korrekciós hatáskörében eljárva elmarasztalja az adatkezelőt vagy adatfeldolgozót, ha adatkezelési tevékenysége megsértette a rendelet rendelkezéseit, illetve a 83. cikknek megfelelően közigazgatási bírságot szab ki, az adott eset körülményeitől függően az e bekezdésben említett intézkedéseken túlmenően vagy azok helyett.

Az általános adatvédelmi rendelet 83. cikk (5) bekezdése alapján az adatkezelés elveire vonatkozó, az általános adatvédelmi rendelet 5., 6., 7. és 9. cikkében foglalt szabályok megsértése esetén, illetve az érintettek 12–22. cikkben foglalt jogainak megsértése esetén – a 83. cikk (2) bekezdésével összhangban – legfeljebb 20 000 000 EUR összegű közigazgatási bírsággal, illetve a vállalkozások esetében az előző pénzügyi év teljes éves világszerte forgalmának legfeljebb 4 %-át kitevő összeggel kell sújtani, azzal, hogy a kettő közül a magasabb összeget kell kiszabni.

Az általános adatvédelmi rendelt 83. cikk (7) bekezdése alapján az egyes tagállamok – a felügyeleti hatóságok 58. cikk (2) bekezdése szerinti korrekciós hatáskörének sérelme nélkül – megállapíthatják az arra vonatkozó szabályokat, hogy az adott tagállami székhelyű közhatalmi vagy egyéb, közfeladatot ellátó szervvel szemben kiszabható-e közigazgatási bírság, és ha igen, milyen mértékű. Erre tekintettel a kiszabható bírság mértéke az Infotv. 61. § (4) bekezdés b) pontja alapján húszmillió forintig terjedhet.

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 89. § (1) bekezdés b) pontja alapján, ha a bíróság a jogsértést - a kereset alapján vagy hivatalból - megállapítja, szükség esetén a közigazgatási cselekmény megsemmisítése, hatályon kívül helyezése, illetve az általános hatályú rendelkezés úgymint való alkalmazásának kizárása mellett a közigazgatási szervet új eljárásra kötelezi.

III. Döntés:

A Hatóság összevetette, hogy az alaphatározatban megállapított jogsértések súlya és köre miként változott a módosítást és a bíróság ítélethozatalát követően. A Hatóság a döntéshozatal során figyelembe vette az Egyetem nyilatkozatait is, amelyeket a megismételt eljárás során tett.

III.1. A Hatóság az alaphatározata rendelkező részének 1. pontjában az indokolás III. pontjában részletezettekre alapozva megállapította, hogy az Egyetem az irányadó jogszabályokon túlterjeszkedve olyan személyes adatokat kezelt, melyekhez nem rendelkezett a GDPR 6. cikk (1) bekezdés szerinti joggal; a pályázóval egy háztartásban élő személyek különleges adatait a GDPR 9. cikk (2) pontjában szereplő megfelelő jogalap nélkül kezelte; a kezelt adatkört a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a), b) és c) pontjának

megsértésével határozta meg; az általa nyújtott tájékoztatás során megsértette a rendelet 12. cikk (1) bekezdését, 13. cikkét, valamint az 5. cikk (1) bekezdés a) pontját.

Az alaphatározat indokolásának

III.1.1. a) pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 6. cikk (1) bekezdését;
 III.1.1. c) pontjában részletezett adatkezelési műveleteivel kétszeresen megsértette a GDPR 6. cikk (1) bekezdését
 III.1.1. d) pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 6. cikk (1) bekezdését és a 9. cikk (2) bekezdését;
 III.1.2. pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 6. cikk (1) bekezdését;
 III.1.2. a) pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 6. cikk (1) bekezdését és a 9. cikk (2) bekezdését;
 III.1.2. b) pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 6. cikk (1) bekezdését;
 III.2.1. a) pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) és 5. cikk (1) bekezdés c) pontját;
 III.2.1. b) pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) pontját;
 III.2.1. c) pontjában részletezett adatkezelési műveleteivel is megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontját és kétszeresen a 6. cikk (1) bekezdését;
 III.2.1. d) pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontját és a 6. cikk (1) bekezdését;
 III.2.1. e) pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) pontját;
 III.2.2. pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontját és a 6. cikk (1) bekezdését;
 III.2.3. a) pontjában részletezett adatkezelési műveleteivel megsértette a GDPR 6. cikk (1) bekezdését és kétszeresen a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontját;
 III.2.3. b) pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 6. cikk (1) bekezdését;
 III.2.3. c) pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontját és a 6. cikk (1) bekezdését;
 III.2.3. d) pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontját és a 6. cikk (1) bekezdését;
 III.2.3. e) pontjában részletezett adatkezelési műveleteivel megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés b) és c) pontját;
 III.2.4. a) pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontját és a 6. cikk (1) bekezdését;
 III.2.4. b) pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 6. cikk (1) bekezdését;
 III.2.4. c) pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontját és GDPR 6. cikk (1) bekezdését;
 III.2.4. da) pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontját;
 III.2.4. db) pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontját;
 III.2.4. dc) pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 6. cikk (1) bekezdését;
 III.2.4. dd) pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontját;
 III.2.4. ea) pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontját és a 6. cikk (1) bekezdését;
 III.2.4. f) pontjában részletezett adatkezelésével megsértette a GDPR 6. cikk (1) bekezdését;
 III.3.1. pontjában részletezett megtévesztő tájékoztatásával megsértette a GDPR 13. cikk (1) bekezdését;
 III.3.2. pontjában részletezett átláthatatlan tájékoztatásával megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) pontját és a 13. cikk (1) bekezdését;
 III.3.3. pontjában részletezett tájékoztatási gyakorlatával megsértette a GDPR 12. cikk (1) bekezdését;
 III.3.4. pontjában részletezett tájékoztatási gyakorlatával megsértette a GDPR 13. cikk (2) bekezdés b) pontját.

III.2. Az Egyetem keresetlevelének három pontjában foglaltakkal a Hatóság részben egyetértett, ezért NAIH/2020/54/12. számú határozatában részben módosította, illetve pontosította az alaphatározat indokolását.

Az alaphatározat indokolásának III.1.1. c) alpontjának módosításával a Hatóság elismerte, hogy *„az, hogy a pályázó hallgatónak saját gyereke van, olyan szempont, amit az Egyetem a Korm. rendelet 16. § (2) bekezdés c) pontja alapján köteles figyelembe kell venni”*, így e pontban az adatkezelés jogalapjának hiányát, azaz a GDPR 6. cikk (1) bekezdésének sérelmét csak az ismeretlen szülő megállapítására vonatkozó igazolások és okmányok kezelésére mondta ki.

A módosítás eredményeként a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) pontját érintő jogsértő adatkezelési műveletek köréből az indokolás III.2.1. e) pontjában leírt jogsértés törlésre került.

Az indokolás III.2.3. d) pontja pedig úgy módosult, hogy a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontja helyett a GDPR 5. cikk (1) bekezdés b) pontjának megsértése került megállapításra. Így a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontját érintő jogsértő adatkezelési műveletek száma eggyel csökkent, de a GDPR 5. cikk (1) bekezdés b) pontját érintő jogsértő adatkezelési műveletek száma eggyel nőtt.

Az indokolás módosításának további részei csupán pontosító jellegűek voltak, melyek a Hatóság által GDPR sértőnek minősített adatkezelési műveletek számát és a megsértett GDPR rendelkezések körét sem változtatták meg.

III.3. Az Egyetem a megismételt eljárásban olyan körülményekre hivatkozott, melyeket a keresetlevele alapján a Hatóság az alaphatározat saját hatáskörben történt módosítása során már mérlegelt. Ezekon felül a szankció mérlegelése során az Ítélet [25] bekezdésének figyelembe vételét is kérte, amit a Hatóság külön kérés nélkül is köteles volt az új eljárása során figyelembe venni.

3.1. Az Egyetem nyilatkozatában többek között azt kérte, a Hatóság vegye figyelembe, hogy a módosító határozatával törölte a határozat III.2.1. e) pontját, így jogsértő magatartás hiányában nem terhelheti szankció az Egyetemet. A Hatóság a módosító határozatában foglaltakat a döntéshozatal során ezen külön kérés nélkül is figyelembe vette.

3.2. Az Egyetem az eljárás során előadta, hogy a Hatóság a határozat III.1.1. c) pontjában foglaltakat módosító határozatával megváltoztatta, így megállapításra került, hogy a saját gyermekre vonatkozó adat olyan szempont, amit az Egyetem a vonatkozó szabályozás alapján köteles figyelembe venni, ezért nem állapítható meg a GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pontjának sérelme, jogsértő magatartás hiányában pedig szankció sem terhelheti az Egyetemet.

A Hatóság az alaphatározat indokolásának III.1.1. c) alpontját valóban úgy módosította, hogy elismerte *„azt, hogy a pályázó hallgatónak saját gyereke van, olyan szempont, amit az Egyetem a Korm. rendelet 16. § (2) bekezdés c) pontja alapján köteles figyelembe kell venni”*, azonban ez a módosítás nem érintette e pont azon megállapítását, hogy az adatkezelés jogalapja hiányzik az ismeretlen szülő megállapítására vonatkozó igazolások és okmányok kezelése tekintetében. Tehát a GDPR 6. cikk (1) bekezdésének az alaphatározat III.1.1.c) alpontban kimondott sérelme az ismeretlen szülő megállapítására vonatkozó igazolások és okmányok kezelése tekintetében változatlanul fennáll.

Az Egyetem érvelését vizsgálva a Hatóság megállapította, hogy a módosítás eredményeként a GDPR 6. cikk (1) bekezdését sértő adatkezelési műveletek száma ugyan eggyel csökkent - amit a döntése során figyelembe is vett – , azonban ezen jogsértés egyéb adatkezelési műveletek tekintetében is megvalósult, így az alaphatározat III.1.1.c) alpontban leírtak szerint az ismeretlen szülő megállapítására vonatkozó igazolások és okmányok kezelése tekintetében, továbbá megvalósult az alaphatározat III.1.1. a) pontjában; III.1.1. d) pontjában; III.1.2. pontjában; III.1.2. a) pontjában; III.1.2. b) pontjában; III.2.1. c) pontjában; III.2.1. d) pontjában; III.2.2. pontjában; III.2.3. a) pontjában; III.2.3. c) pontjában; III.2.3. d) pontjában; III.2.3. e) pontjában; III.2.4. a) pontjában; III.2.4. b) pontjában; III.2.4. c) pontjában; III.2.4. dc) pontjában; III.2.4. ea) pontjában; III.2.4. f) pontjában ismertett adatkezelési műveletek során is.

3.3. Az Egyetem az eljárás során úgy nyilatkozott, hogy a Hatóság a határozat III.2.3. a) pontjában foglalt döntését módosító határozatával megváltoztatta, tehát törlésre került az a téves ténymegállapítás, hogy valamennyi pályázó köteles csatolni a lakossági bankszámlakivonatát a kereseti körülményeinek igazolásához, így téves a következtetés, miszerint az Egyetem a bankszámlakivonaton felül kéri az árvaellátásról szóló dokumentum vagy a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság igazolását csatolni. Az Egyetem előadta, hogy a Hatóság elfogadta az Egyetem bizonyítását, és módosító határozatában megerősítette, hogy e dokumentumok vagylagos igazolási módként szükségesek lehetnek, és nem helyettesíthetők automatikusan más dokumentummal, tehát az Egyetem joggal rendelkezik a dokumentumok kezeléséhez, amennyiben a dokumentumok meghatározott kitarására külön figyelemfelhívást alkalmaz.

Az Egyetem által előadottakra figyelemmel a Hatóság meg kívánja jegyezni, hogy az alaphatározat indokolásának III.2.3. a) pontjában az árvaság, félárvaság igazolásának módját ellenőrizte. A Hatóság az alaphatározatban megállapította, hogy *„az árvaság, félárvaság olyan szempont, amit az Egyetem a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 16. § (2), illetve (3) bekezdése alapján köteles figyelembe venni”*.

Az Egyetem arra is hivatkozott a keresetlevelében, hogy vagylagos igazolási mód biztosítása szükséges az árvaság, félárvaság igazolására, nem tehető kizárólagossá a bankszámlakivonattal való igazolás, hiszen az árvaellátás nem feltétlenül bankszámlára történő utalással érkezik. A Hatóság egyetértett ezzel az érveléssel, azonban az alaphatározat módosítása során is fenntartotta azt a megállapítását, hogy az Egyetem adatkezelése a vizsgált időszakban megsértette az adattakarékosság elvét, ugyanis a vizsgált pályázati tájékoztatója nem utalt a vagylagos igazolás lehetőségére. Tehát az Egyetem anélkül hivatkozott a dokumentumok meghatározott kitarására vonatkozó külön figyelemfelhívásra, hogy azt a határozattal érintett adatkezelési időszakban alkalmazta volna.

Minderre figyelemmel a Hatóság az alaphatározat indokolásának III.2.3. pont a) alpontját úgy módosította, hogy *„Az Egyetem ezen igazolások benyújtását vagylagosan írja elő, ugyanis a pályázó hallgató választhat, hogy az árvaellátásról szóló dokumentumot, illetve a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság igazolását adja le, vagy pedig ehelyett az adott személy minden lakossági bankszámlájának bankszámlakivonatát csatolja.”*

Az alaphatározat III.2.3. pont a) alpontjának soron következő utolsó előtti bekezdésében az alábbi megállapítás szerepelt *„Ha adott körülményt több különféle módon lehet igazolni, az Egyetem kötelezettsége, hogy mérlegelje, melyik megoldás jár kevesebb személyes adat kezelésével, és az adatminimalizálás elvének érvényesülése szempontjából optimálisabb megoldást válassza”*. A Hatóság a módosító határozatban ezt a megállapítását kiegészítette az következő szövegrésszel: *„Ebben a körben az Egyetemnek az Igazolási lista 8.8.1. pontjában fel kellett volna hívnia a hallgató figyelmét arra, hogy az árvaellátásról szóló dokumentumot, illetve a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság igazolását kizárólag abban az esetben adja le, ha a pályázathoz egyébként nem lenne köteles csatolni bankszámlakivonatát. A teljes okmánymásolat kezelése azonban ebben az esetben sem lenne megfelelő, az Egyetemnek mérlegelnie kellene, mely adatok kezelése szükséges az árvaság vagy félárvaság igazolásához, és a kizárólag ezen adatokat tartalmazó kivonat benyújtására felhívni a hallgatót.”*

Ezzel egyidejűleg a Hatóság az alaphatározat indokolása III.2.3. pont a) alpontjának utolsó bekezdését az alábbiak szerint módosította:

„Fentiek alapján az árvaellátásról szóló dokumentum, illetve a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság által az özvegyi nyugdíj összegéről kiállított igazolás – bármiféle kiegészítő megjegyzés, illetve utasítás nélküli – teljes másolatának kezelése a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontjába ütközik, mivel a dokumentumok kezelésének – az Egyetem gyakorlatában is megjelenő – megfelelő, kevesebb személyes adat kezelésével együtt járó alternatívája van. Mivel az okmány kezelése nem szükséges a jogszabály által előírt feltétel érvényesítéséhez, ezáltal az adatkezelés jogalap nélküli, a GDPR 6. cikk (1) bekezdését is sérti.”

Az Ítélet [33]-[34] bekezdése vonatkozik az árvaság, félárvaság körében tett határozati megállapításokra. Az Ítélet [33] bekezdése szerint *„Az árvaság félárvaság esetkörében tett megállapításokkal kapcsolatban a felek között nem volt vita abban, hogy a vagylagos igazolási mód megengedése az adattakarékosságot biztosítja, ugyanakkor az alperes megállapításának lényegét az adja, hogy a felperes erre vonatkozó tájékoztatás nélkül kért az árvaság, félárvaság igazolására vonatkozó dokumentumokat. A halotti anyakönyvi kivonat teljes bekérését az alperes úgyszintén az adattakarékosság elvének megfelelés kapcsán vizsgálta és állapította meg, hogy a teljes halotti anyakönyvi kivonat olyan adatokat tartalmaz, amely- a felperes által sem cáfoltan – az árvaság, félárvaság igazolása szempontjából nem releváns.”*

Az Ítélet [34] bekezdése pedig azt rögzítette, hogy *„... A felperes bakszámlára vonatkozó kereseti érvelése ugyanakkor az árvaság, félárvaság esetkörében tett bírósági megállapítások alapján nem foghat helyt, mivel ezen esetben is a határozat lényegét az képezi, hogy irreleváns a gyerektartás összege,”*

A leírtakra figyelemmel a Hatóság az Egyetemnek az alaphatározat III.2.3. a) pontját érintő módosításával összefüggő azon érvelésének a bírságkiszabás során történő figyelembe vételét nem tartotta megalapozottnak, hogy az árvaellátásról szóló dokumentum, illetve a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság által az özvegyi nyugdíj összegéről kiállított igazolás kezelésére jogalappal rendelkezhetne, amennyiben a vagylagos igazolási módra és a csatolandó dokumentumok meghatározott kitarakására külön figyelemfelhívást alkalmaz. Ugyanis a Hatóságnak az adatvédelmi hatósági eljárás során a vizsgált időszakban megvalósult adatkezelés jogszerűségét, a GDPR előírásainak való megfelelését kellett értékelnie, és nem azt, hogy miként lehetne az adatkezelést jogszerűvé tenni. A Hatóság éppen arra tekintettel állapította meg az adatkezelés jogellenességét, hogy az Egyetem ilyen figyelemfelhívást nem alkalmazott.

Fentiek alapján a módosított határozat indokolásának III.2.3.a) pontjában leírt azon megállapítás jogerős, miszerint *„az árvaellátásról szóló dokumentum, illetve a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság által az özvegyi nyugdíj összegéről kiállított igazolás – bármiféle kiegészítő megjegyzés, illetve utasítás nélküli – teljes másolatának kezelése a GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontjába ütközik, mivel a dokumentumok kezelésének – az Egyetem gyakorlatában is megjelenő – megfelelő, kevesebb személyes adat kezelésével együtt járó alternatívája van. Mivel az okmány kezelése nem szükséges a jogszabály által előírt feltétel érvényesítéséhez, ezáltal az adatkezelés jogalap nélküli, a GDPR 6. cikk (1) bekezdését is sérti.”* Az Ítélet vonatkozó [33]-[34] bekezdéseiben leírtak is megerősítették mindezt.

Mindezeket figyelembe véve az Ítélet eredményeként az alaphatározat indokolásában megállapított GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontját érintő jogsértő adatkezelési műveletek száma további három – az alaphatározat III.2.3. e); III.2.4. da) és III.2.4.db) pontjában részletezett – adatkezelési művelettel csökkent és megmaradt a III.2.1. a) pontjában; III.2.1. c) pontjában ; III.2.1. d) pontjában; III.2.2. pontjában; III.2.3. a) pontjában (kétszeresen); III.2.3. c) pontjában; III.2.4. a) pontjában; III.2.4. c) pontjában; III.2.4. dd) pontjában és III.2.4. ea) pontjában, vagyis ezen szakasz sérelme továbbra is fennáll, ráadásul nem csupán egy, hanem tízszeresen.

III.4. A III.1.-III.3. pontban leírtak alapján a Hatóság megállapította, hogy az alaphatározatnak a magas kockázatú, különleges adatokra kiterjedő adatkezelési műveletek során megvalósult, a GDPR 9. cikkét érintően, továbbá a GDPR 12. és 13. cikkeivel kapcsolatban tett megállapításaiban változás sem a módosítás, sem az Ítélet eredményeként nem következett be.

Az Egyetem az irányadó jogszabályokon túlterjeszkedve olyan személyes adatokat kezelt, melyekhez nem rendelkezett a GDPR 6. cikk (1) bekezdés szerinti jogalappal; a pályázóval egy háztartásban élő személyek különleges adatait a GDPR 9. cikk (2) pontjában szereplő megfelelő jogalap nélkül kezelte; a kezelt adatkört a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a), b) és c) pontjának megsértésével határozta meg; az általa nyújtott tájékoztatás során megsértette a rendelet 12. cikk (1) bekezdését, 13. cikkét, valamint az 5. cikk (1) bekezdés a) pontját.

Az alaphatározat rendelkező részében megállapított megsértett GDPR rendelkezések köre sem a módosítás, sem az Ítélet eredményeként nem változott, változás csupán a jogsértéseket megvalósító adatkezelési műveletek számában következett be, ezért jelen megismételt eljárásban az alaphatározat rendelkező része 1. pontjában tett megállapítások és a 2.-4. pontban előírt kötelezettségek módosítására nincs mód.

IV. Alkalmazott szankció és indokolása

IV.1. A Hatóság a szankció meghatározása során figyelembe vette azt, hogy az alaphatározat indokolását az Egyetem keresete alapján részben érdemi tartalommal módosította és az alaphatározatot az Ítélet is részben módosította. Azonban az alaphatározatban megállapított jogsértő adatkezelési műveletek csökkenése kis mértékű, mert a GDPR 6. cikk (1) bekezdésének huszonegy adatkezelési művelettel történt megsértése csak egy művelettel, a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) pontjának négy adatkezelési művelettel történt megsértése csak egy művelettel, GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontjának tizenhat adatkezelési művelettel történt megsértése csak négy művelettel csökkent. Emellett a GDPR 5. cikk (1) bekezdés b) pontját érintő adatkezelési műveletek száma eggyel növekedett.

Az Egyetem a vizsgált időszakban, a vizsgált adatkezelési tevékenysége során, az alaphatározatban feltárt jogsértő adatkezelési műveletek módosítással és Ítélettel elért csökkenése ellenére is több különböző GDPR rendelkezést sértett meg.

Abban a kérdésben, hogy indokolt-e az adatvédelmi bírság kiszabása, a Hatóság az általános adatvédelmi rendelet 83. cikk (2) bekezdése és az Infotv.75/A. §-a alapján hivatalból mérlegelte az ügy összes körülményét és megállapította, hogy a jelen eljárás során feltárt jogsértés esetében a figyelmeztetés se nem arányos, se nem visszatartó erejű szankció, ezért bírság kiszabása szükséges.

Erre tekintettel a Hatóság az Infotv. 61. § (1) bekezdés a) pontja alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és jelen határozatban a Kötelezettet adatvédelmi bírság megfizetésére kötelezte.

A bírság összegét a Hatóság jogszabályon alapuló mérlegelési jogkörében eljárva határozta meg.

Az általános adatvédelmi rendelt 83. cikk (7) bekezdése alapján az egyes tagállamok – a felügyeleti hatóságok 58. cikk (2) bekezdése szerinti korrekciós hatáskörének sérelme nélkül – megállapíthatják az arra vonatkozó szabályokat, hogy az adott tagállami székhelyű közhatalmi vagy egyéb, közfeladatot ellátó szervvel szemben kiszabható-e közigazgatási bírság, és ha igen, milyen mértékű. Erre tekintettel a kiszabható bírság mértéke az Infotv. 61. § (4) bekezdés b) pontja alapján húszmillió forintig terjedhet.

A Hatóság mindenekelőtt figyelembe vette, hogy az Egyetem által elkövetett jogsértések mindegyike külön-külön is az általános adatvédelmi rendelet 83. cikk (5) bekezdés a) és b) pontja szerint a magasabb összegű bírságkategóriába tartozó jogsértésnek minősül, mivel az alapelvek és az érintetti jog sérelmével jártak.

A Hatóság a bírságkiszabás során a megismételt jelen eljárásban is mérlegelte, hogy a jogalkotói mulasztás milyen mértékben hatott ki az Egyetem által elkövetett jogsértésekre. Mivel a jogalkotó pontosan nem határozta meg a kezelendő adatok körét, így az Egyetemre hárult a felelősség, hogy mérlegelje, hogy a jogalkotó által meghatározott szempontok figyelembevételéhez mely adatok kezelése szükséges.

A Hatóság a mérlegelése során arra a következtetésre jutott, hogy az Egyetemnek követnie kellett volna a jogalkotó által meghatározott szempontokat, és nem írhatott volna elő új körülményeket, amelyekkel többlet-adatkezelést generált: az GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pontján túlterjeszkedő adatkör meghatározása, így a jogalap nélküliség, továbbá a célhoz kötöttség és adattakarékosság megsértése nem a jogalkotó mulasztásából fakadt. Nem jogalkotói hiányosságából fakadt továbbá az sem, hogy az Egyetem nem nyújtott megfelelő tájékoztatást az érintettek részére, amelyből az következett, hogy az

adatkezelési gyakorlat átláthatatlan. Nem hatott ki továbbá a jogalkotó hiányossága az Egyetem azon magatartására sem, hogy nem aktualizálta az Adatvédelmi tájékoztatóját a GDPR alkalmazandóvá válását követően.

IV.2. A Hatóság a bírságkiszabás során az alábbi tényezőket enyhítő körülményként vette figyelembe:

- a GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pont szerinti jogalap esetén a jogalkotó feladata, hogy jogszabályban meghatározza – többek között – a kezelendő adatok fajtáit és az adatkezelés célját és feltételeit; amennyiben e fő szempontok a jogszabályban nem jelennek meg, úgy a jogalkalmazóra hárul a felelősség annak mérlegelése során, hogy egy közérdekű feladat kezelése céljából milyen adatkör lehet szükséges;
- az Egyetem keresete alapján a Hatóság érdemi tartalommal módosította a határozatot;
- az Ítélet szerint kis részben alapos volt az Egyetem keresete;
- az alaphatározatban megállapított GDPR 6. cikk (1) bekezdését sértő huszonegy adatkezelési műveletek száma a határozat módosításának eredményeként eggyel csökkent;
- az alaphatározatban megállapított GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) pontját sértő adatkezelési műveletek száma a határozat módosításának eredményeként egy művelettel csökkent,
- az alaphatározatban megállapított GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pontját sértő adatkezelési műveletek száma a határozat módosítása és az Ítélet eredményeként négy művelettel csökkent;
- a Hatóság a megismételt eljárásban is túllépte a 150 napos ügyintézési határidőt;
- a feltárt jogsértések elkövetése óta eltelt időre tekintettel az idő múlását;
- a Hatóság első alkalommal szabott ki bírságot az Egyetemmel szemben a GDPR megsértése miatt [GDPR 83. cikk (2) bekezdés e) pont].

IV.3. A Hatóság a megismételt eljárásban a bírságkiszabás során az alábbi tényezőket súlyosbító körülményként vette figyelembe:

- a jogsértés kiemelkedő súlyát, ennek körében azt, hogy az Egyetem által alkalmazott általános adatkezelési gyakorlat során a GDPR több rendelkezésének megsértése volt megállapítható. Az Egyetem több alapelvi rendelkezést nagy mértékben megsértett azzal, hogy a jogszabályi felhatalmazás keretein lényegesen túlterjeszkedve határozta meg a kezelendő adatok körét, amely magatartásával személyes adatok – és kifejezetten különleges adatnak minősülő személyes adatok – jogalap nélküli, adott esetben cél nélküli, és az esetek nagy részében teljesen szükségtelen kezelését idézte elő; mindezt olyan módon tette, hogy adatkezelése – a konkrét adatkezelési célok meghatározásának hiányában – teljesen átláthatatlan volt [GDPR 83. cikk (2) bekezdés a) pont];
- az érintettek magas számát, ugyanis az Egyetem a vizsgált időszakban 4919 pályázatot bírált el, így – tekintettel arra, hogy a leadott igazolások nemcsak a pályázó, hanem egyéb, vele egy háztartásban élő személyek személyes adatait is tartalmazzák – az érintettek számát a Hatóság tízezres nagyságrendűre becsülte [GDPR 83. cikk (2) bekezdés a) pont];
- a jogellenes adatkezelés hosszú időn át, több, mint másfél éven keresztül zajlott [GDPR 83. cikk (2) bekezdés a) pont];
- súlyos jogsértésként értékelendő az, hogy az adatkezelés készletező jelleggel harmadik személyek személyes adatainak kezelésével járt; például: a hallgatóval egy háztartásban élő vállalkozó alkalmazottainak neve, beosztása, havi nettó átlagbére, az albérlésben vagy bérelt lakásban lakó hallgató bérleti szerződése teljes másolatának bekérése a bérbeadók személyes adatainak kezelésével, a hallgatóval egy háztartásban élő harmadik személy őstermelő nevének, telefonszámának, a hallgatóval való rokonsági fokának, munkavégzése jellegének ismertetésének, földterülete méretének, gazdasága részletes leírásának kezelése; harmadik személyek adatainak kezelése egy tőlük teljesen független adatkezelési cél, illetve egy rájuk semmilyen szempontból sem vonatkoztatható jogviszony miatt nem indokolható és egyáltalán nem

szükséges, továbbá indokolatlan beavatkozást jelent ezen érintettek magánszférájába. [GDPR 83. cikk (2) bekezdés a) pont];

- különösen súlyos a jogsértés amiatt, mert az Egyetem jelentős mennyiségű, a személyes adatok különleges kategóriáját képező egészségügyi adatot kezelt jogalap nélkül (a pályázó hallgató, illetve a vele egy háztartásban élő személyek rokkantságára, fogyatékoságára, illetve tartós krónikus betegségére vonatkozó adatokat) is érintette [GDPR 83. cikk (2) bekezdés g) pont];
- súlyosnak értékelendő a jogsértés amiatt, mert magánéletre vonatkozó bizalmas adatok szükségtelen kezelésével is járt, például a hallgató szülei válóperi ítéletének vagy az arról készült bírósági jegyzőkönyv teljes másolatában szereplő, a válás okait tagláló információk kezelésével, illetve a hallgató szülője újracházódott vagy élettársal él együtt adat kezelésével [általános adatvédelmi rendelet 83. cikk (2) bekezdés g) pont]
- az Egyetem minden félévben ösztöndíjpályázatokat ír ki és bírál el, amely tevékenysége nagyszámú személyes adat és különleges személyes adat kezelésével jár együtt, amelyre tekintettel a megfelelő adatvédelmi tudatosság elvárható tőle, így felelőségének mértéke magas [GDPR 83. cikk (2) bekezdés d) pont];
- az Egyetem súlyosan gondatlan magatartására enged következtetni a nem kellően precíz és konkrét célmeghatározás, az ebből következő átláthatatlan adatkezelés, illetve, hogy az Egyetem nem tudta azonosítani, hogy nagy számban különleges adatokat kezel, amely adatok kezelésére szigorúbb szabályok vonatkoznak, [GDPR 83. cikk (2) bekezdés b) pont].

IV.4. A Hatóság a bírságkiszabás során az alábbi egyéb tényezőket vette figyelembe:

- az Egyetem eleget tett a Hatóság felé fennálló együttműködési kötelezettségének [GDPR 83. cikk (2) bekezdés f) pont];
- az Egyetemnek – a <https://www.bme.hu/bme-koltsegvetese> oldalon szereplő adatok alapján – a 2019-es évben 17 707 800 000 forint „költségvetési bevétele” és 17 468 058 000 forint „finanszírozási bevétele” volt; a 2020-as évben 20 673 467 492 forint „költségvetési bevétele” és 42 649 973 183 forint „finanszírozási bevétele” volt.

A Hatóság a bírságkiszabás során nem tartotta relevánsnak a GDPR 83. cikk (2) bekezdés e), h), i), j) és k) pontja szerinti körülményeket, mivel azok a konkrét ügy kapcsán nem értelmezhetőek.

IV. Egyéb kérdések:

Az Infotv. 60. § (1) bekezdése alapján a személyes adatok védelméhez való jog érvényesülése érdekében a Hatóság hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást indíthat. Az adatvédelmi hatósági eljárásra az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) szabályait kell alkalmazni az Infotv.-ben meghatározott kiegészítésekkel.

Az Ákr. 103. § (1) bekezdése szerint a hivatalbóli eljárásokban az Ákr. kérelemre indult eljárásokra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni az Ákr. 103–105. §-ában foglalt eltérésekkel.

Az Infotv. 38. § (2) és (2a) bekezdése szerint a Hatóság feladata a személyes adatok védelméhez, valamint a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog érvényesülésének ellenőrzése és elősegítése. Az általános adatvédelmi rendeletben a felügyeleti hatóság részére megállapított feladat- és hatásköröket a Magyarország joghatósága alá tartozó jogalanyok tekintetében az általános adatvédelmi rendeletben és az Infotv.-ben meghatározottak szerint a Hatóság gyakorolja. A Hatóság illetékessége az ország egész területére kiterjed.

Az Infotv. 75/A. § - a szerint a Hatóság az általános adatvédelmi rendelet 83. cikk (2)-(6) bekezdésében foglalt hatásköröit az arányosság elvének figyelembevételével gyakorolja, különösen azzal, hogy a

személyes adatok kezelésére vonatkozó - jogszabályban vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusában meghatározott - előírások első alkalommal történő megsértése esetén a jogsértés orvoslása iránt – az általános adatvédelmi rendelet 58. cikkével összhangban – elsősorban az adatkezelő vagy adatfeldolgozó figyelmeztetésével intézkedik.

A határozatra egyebekben az Ákr. 80. és 81. §-át kell alkalmazni.

Az Ákr. 112. §-a és 116. § (1) bekezdése alapján a határozattal szemben közigazgatási per útján van helye jogorvoslatnak.

A közigazgatási per szabályait a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) határozza meg. A Kp. 12. § (1) bekezdése alapján a Hatóság döntésével szembeni közigazgatási per törvényszéki hatáskörbe tartozik, a perre a Kp. 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes.

A Kp. 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján a törvényszék hatáskörébe tartozó perben a jogi képviselet kötelező. A Kp. 39. § (6) bekezdése szerint a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs.

A Kp. 29. § (1) bekezdése és erre tekintettel a Pp. 604. § szerint alkalmazandó, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) 9. § (1) bekezdés b) pontja szerint az ügyfél jogi képviselője elektronikus kapcsolattartásra kötelezett.

A keresetlevél benyújtásának idejét és helyét a Kp. 39. § (1) bekezdése határozza meg. A tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről szóló tájékoztatás a Kp. 77. § (1)-(2) bekezdésén alapul. A közigazgatási per illetékének mértékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 45/A. § (1) bekezdése határozza meg. Az illeték előzetes megfizetése alól az Itv. 59. § (1) bekezdése és 62. § (1) bekezdés h) pontja mentesíti az eljárást kezdeményező felet.

Az Ákr. 135. §-a szerint a kötelezett a törvényes kamatnak megfelelő mértékű késedelmi pótlékot köteles fizetni, ha pénzfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:48. § (1) bekezdése alapján pénztartozás esetén a kötelezett a késedelembe esés időpontjától kezdődően a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot köteles fizetni.

Budapest, 2022. február 02.

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár